

2023

MEMORIA DE ACTIVIDADES

CEIDA

CENTRO DE EXTENSIÓN
UNIVERSITARIA E DIVULGACIÓN
AMBIENTAL DE GALICIA

XUNTA
DE GALICIA

UNIVERSIDADE DA CORUÑA

Concello de

Oleiros

Miembro

1. PROXECTOS E COLABORACIÓNS

1. Convenio coa Dirección Xeral de Patrimonio Natural, Xunta de Galicia.
2. Convenio coa Deputación da Coruña. Programa 'Para unha Transición Ecolóxica
3. Convenio coa Deputación de Pontevedra. Plan Revitaliza / Programa Ponte a Zero
4. Outras entidades coas que o CEIDA mantén colaboración permanente.

2. COOPERACIÓN

1. Convenio coa Cooperación Galega da Xunta de Galicia

3. PROGRAMAS DE EDUCACIÓN AMBIENTAL

1. Os espazos protexidos da provincia da Coruña. Deputación da Coruña
2. O lixo mariño. Deputación da Coruña
3. Emerxencia Climática. Deputación da Coruña.
4. Soberanía Alimentaria. Deputación da Coruña
5. Plan Revitaliza/ Programa Ponte a Zero– Deputación de Pontevedra

4. CENTRO DE DOCUMENTACIÓN AMBIENTAL DOMINGO QUIROGA

5. ACTIVIDADES FORMATIVAS E DIVULGATIVAS

1. Actividades promovidas pola Dirección Xeral de Patrimonio Natural, Xunta de Galicia.
2. Actividades vinculadas ao programa 'Para unha Transición Ecolóxica' – Deputación da Coruña
3. Actividades formativas vinculadas ao Plan Revitaliza – Deputación de Pontevedra
4. Outras actividades formativas e divulgativas.
5. Actividades nas que o CEIDA participou.
6. Actividades externas realizadas no Castelo de Santa Cruz.

6. PROGRAMA DE EXPOSICIÓNS ITINERANTES.

7. PERSOAS EN PRÁCTICAS

8. PUBLICACIÓNS E OUTROS RECURSOS

Memoria de actividades 2023

Cadro resumo das actividades

	ACTIVIDADES REALIZADAS	NÚMERO PARTICIPANTES
Actividades formativas e divulgativas	35	1.099
Programas de educación ambiental	1.274	24.167
Programa de exposicións itinerantes	48	14.368
Centro de documentación: visitas + actividades	38	2.134
Itinerancias: maletas viaxeiras + butaca verde	88	5.642
Actividades nas que o CEIDA participou	7	-
Actividades externas realizadas no Castelo	3	120
TOTAL	1.493	47.530

CEIDA
CENTRO DE EXTENSIÓN
UNIVERSITARIA E DIVULGACIÓN
AMBIENTAL DE GALICIA

1

PROXECTOS, CONVENIOS E COLABORACIÓN

XUNTA
DE GALICIA

UNIVERSIDADE DA CORUÑA

Concello de

Oleiros

UICN | Miembro

Convenio coa Dirección Xeral de Patrimonio Natural

Accións desenvolvidas durante o 2023:

- Rede Galega de Reservas de Biosfera: coordinación da rede, formación experiencias de ecoturismo, V Xornada Mulleres relevantes na RBMCeTM.
- A xestión das áreas protexidas: xornada sobre a gobernanza e xestión, Xornada experiencias exitosas en Interpretación do Patrimonio, obradoiros sobre outras formas de achegarse á natureza, libro monumento natural.
- Educación Ambiental: reunión do Observatorio Galego de Educación Ambiental, curso educación ambiental, novas ferramentas para a EA.
- Programa de exposicións itinerantes.
- Asesoramento documental: maletas viaxeiras (naturalista e literaria), Butaca Verde, Ecomenú Literario, Clube de lectura.

Deputación
DA CORUÑA

para unha
TRANSICIÓN ECOLÓXICA

CEIDA
CENTRO DE EXTENSIÓN
UNIVERSITARIA E DIVULGACIÓN
AMBIENTAL DE GALICIA

Convenio Deputación da Coruña: Para unha Transición Ecolóxica

Accións realizadas durante o 2023:

- Programa de formación e capacitación.
- Programas de educación ambiental: espazos naturais, lixo mariño e emerxencia climática, soberanía alimentaria e visitas verán.
- Programa de exposicións itinerantes.
- Asesoramento documental + maletas viaxeiras + conversas naturalistas + presentacións de libros + conferencias.

Plan Revitaliza. A xestión dos residuos na provincia de Pontevedra (a compostaxe)/ Proxecto 'Ponte a Zero'. A xestión dos residuos na provincia de Pontevedra

Accións realizadas durante o 2023:

- Xornada Retos das Entidades Locais na Xestión dos Residuos.
- Programa educativo cos centros educativos da provincia de Pontevedra, tanto para profesorado como alumnado.
- Exposición itinerante.

Entidades coas que o CEIDA mantén colaboración permanente

Protocolo de colaboración para a realización de actividades conxuntas

Xunta Directiva do Comité Español

Participación na formación do 'Máster interuniversitario en Espacios Naturales Protegidos'.

Universidade de Vigo

Membros. Sede da sección galega da asociación no CEIDA. Organización de actividades conxuntas

Entidades coas que o CEIDA mantén colaboración permanente

Membros do Comité Científico e organización actividades conxuntas.

Membros do Foro Humboldt Coruña e organización de actividades periódicas

Membros. Organización de actividades conxuntas

Membros da Xunta Directiva e organización de actividades conxuntas sendo tamén o CEIDA sede administrativa da Reserva da Biosfera

Organización de actividades conxuntas

Apoio das actividades formativas e divulgativas do CEIDA

CEIDA
CENTRO DE EXTENSIÓN
UNIVERSITARIA E DIVULGACIÓN
AMBIENTAL DE GALICIA

2

COOPERACIÓN

XUNTA
DE GALICIA

UNIVERSIDADE DA CORUÑA

Concello de

Oleiros

UICN | Miembro

CONVENIO DE COLABORACIÓN COA SUBDIRECCIÓN XERAL DE COOPERACIÓN EXTERIOR DA XUNTA DE GALICIA

O obxectivo era a elaboración dunha diagnose de alternativas de desenvolvemento das Illas de Fogo e Maio, en Cabo Verde, a partir da implementación e xestión das Reservas da Biosfera

Datas: xaneiro 2023 – decembro 2023

Actividades incluídas:

- Viaxes de estudo
- Visita institucional da Primeira Dama de Cabo Verde
- Reunións de coordinación online

Visita institucional Primeira Dama Cabo Verde

Dentro das actividades do Convenio de Colaboración coa Subdirección Xeral de Cooperación Exterior organizouse esta visita institucional co obxectivo de implicar dos máximos responsables políticos na implementación das Reservas da Biosfera

Datas visita: 21-24 de setembro 2023

Organización de las Naciones Unidas para la Educación, la Ciencia y la Cultura

Programa sobre el Hombre y la Biosfera

Objetivos de Desarrollo Sostenible

CEIDA
CENTRO DE EXTENSIÓN UNIVERSITARIA E DIVULGACIÓN AMBIENTAL DE GALICIA

Programa formativo para xestores de Reservas de Biosfera IberoMab e CPLP

Sergio Guevara, coordinador da Cátedra UNESCO-UNITWIN, e Coordinador do Subcomité para o programa MaB na Comisión Mexicana.

José Cassandra, ex-presidente do Goberno da Illa do Príncipe, presidente da Asociación Amigos da Reserva de Biosfera Illa de Príncipe.

Datas visita: 15-20 de maio 2023

Visita institucional Presidente da Illa do Príncipe (São Tomé e Príncipe)

Esta visita organizada polo Fondo Galego de cooperación e solidariedade incluía visitas a diversos Concellos de Galicia e reunións con distintos axentes de cooperación internacional.

Dentro da axenda de traballo incluíuse unha visita ao CEIDA.

Datas visita: 13-15 de setembro 2023

Continuación do Proxecto SMILO, Sustainable Islands.

Programa de cooperación para acompañar aos espazos insulares cara unha xestión sostible dos seus recursos.

Obxectivo: poñer en marcha un programa de compostaxe comunitaria en dúas Reservas de Biofera:

- Illa do Príncipe (São Tomé e Príncipe)
- Illa de Bolama Bijagós - Guinea Bissau.

Socios: Deputación de Pontevedra.

CEIDA
CENTRO DE EXTENSIÓN
UNIVERSITARIA E DIVULGACIÓN
AMBIENTAL DE GALICIA

3

PROGRAMAS EDUCACIÓN AMBIENTAL

XUNTA
DE GALICIA

UNIVERSIDADE DA CORUÑA

Concello de

Oleiros

UICN | Miembro

Deputación
DA CORUÑA

para unha
TRANSICIÓN ECOLÓXICA

CEIDA
CENTRO DE EXTENSIÓN
UNIVERSITARIA E DIVULGACIÓN
AMBIENTAL DE GALICIA

Un mundo novo por descubrir: os espazos naturais da provincia da Coruña ('Para unha Transición Ecolóxica')

Actividades na aula e roteiros polo Parque Natural Fragas do Eume, Parque Natural de Corrubedo e Reserva de Biosfera MCeTM

Datas: curso 2022-2023

Destinatarios: Centros educativos da provincia da Coruña

Colabora: Deputación da Coruña

- ❑ N° actividades: 197
- ❑ N° participantes: 3.812

Deputación
DA CORUÑA

para unha
TRANSICIÓN ECOLÓXICA

CEIDA
CENTRO DE EXTENSIÓN
UNIVERSITARIA E DIVULGACIÓN
AMBIENTAL DE GALICIA

Pequenos xestos que implican unha gran solución: o lixo mariño ('Para unha Transición Ecolóxica')

Actividades na aula, obradoiros e limpeza de praias para sensibilizar sobre a problemática do lixo mariño

Datas: curso 2022-2023

Destinatarios: Centros educativos da provincia da Coruña

Colabora: Deputación da Coruña

- ❑ N° actividades: 147
- ❑ N° participantes: 3.045

Deputación
DA CORUÑA

para unha
TRANSICIÓN ECOLÓXICA

CEIDA
CENTRO DE EXTENSIÓN
UNIVERSITARIA E DIVULGACIÓN
AMBIENTAL DE GALICIA

Afronta o reto: loita contra a emerxencia climática ('Para unha Transición Ecolóxica')

Actividades na aula e obradoiros para sensibilizar sobre un problema ambiental global: o cambio climático

Datas: curso 2022-2023

Destinatarios: Centros educativos da provincia da Coruña

Colabora: Deputación da Coruña

- ❑ N° actividades: 69
- ❑ N° participantes: 1.219

Deputación
DA CORUÑA

para unha
TRANSICIÓN ECOLÓXICA

CEIDA
CENTRO DE EXTENSIÓN
UNIVERSITARIA E DIVULGACIÓN
AMBIENTAL DE GALICIA

Consume de mais sostible – Soberanía alimentaria (‘Para unha Transición Ecolóxica’)

Actividades na aula e visitas aos diferentes produtores ecolóxicos da Reserva da Biosfera Mariñas Coruñesas e Terras do Mandeo, para promover o consumo local, de tempada e sostible

Datas: curso 2023-2024 (de setembro ao decembro de 2023)

Destinatarios: Centros educativos da provincia da Coruña

Colabora: Deputación da Coruña

- N° actividades: 73
- N° participantes: 1.318

Deputación
DA CORUÑA

para unha
TRANSICIÓN ECOLÓXICA

CEIDA
CENTRO DE EXTENSIÓN
UNIVERSITARIA E DIVULGACIÓN
AMBIENTAL DE GALICIA

A Illa de Santa Cruz: programa de visitas guiadas de verán e colectivos

Programa de visitas guiadas á Illa e Castelo de Santa Cruz co fin de dar a coñecer o rico patrimonio natural, cultural e histórico que se agocha entre os seus muros.

Datas: 3 xullo - 8 de setembro 2023

Destinatarios: todo tipo de colectivos e público xeral

Colabora: Deputación da Coruña

Nº visitas: 40

Nº Participantes: 282

Programa educativo nos centros de ensino Revitaliza / 'Ponte a Zero'

O programa educativo ofértase aos centros de ensino da provincia de Pontevedra, enviando a información e convocatoria a cada un dos centros de infantil, primaria e secundaria.

Datas: curso 2022/2023

Destinatarios: profesorado e alumnado de toda a comunidade educativa da provincia de Pontevedra

Actividades desenvolvidas: 748

Nº total participantes: 14.487

CEIDA
CENTRO DE EXTENSIÓN
UNIVERSITARIA E DIVULGACIÓN
AMBIENTAL DE GALICIA

4

CENTRO DE DOCUMENTACIÓN AMBIENTAL

Total de fondos catalogados a finais de 2023

	Nº exemplares
Libros	10.372
Revistas	1.153
Artigos baleirados	15.488
Audiovisuais	932
Literatura gris	292
Folletos	559
Recursos electrónicos	245
TOTAL	29.041

Persoas usuarias, visitas, consultas e préstamos

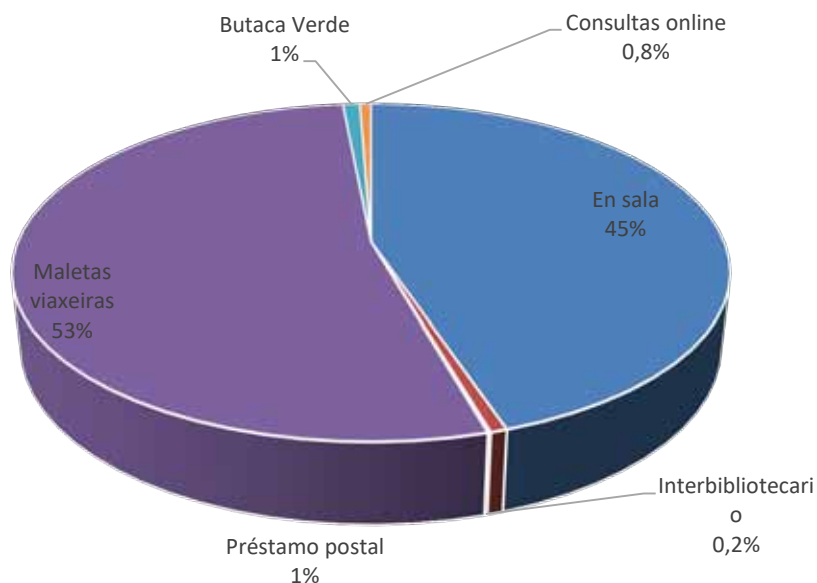
Nº visitas presenciais no 2023: 2.134

Número préstamos e búsquedas no 2023: 2.504

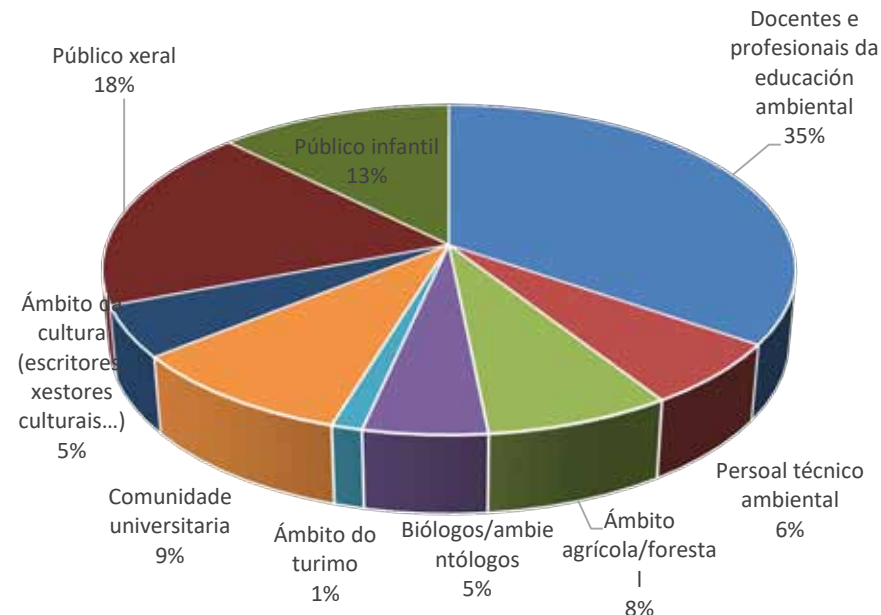
Total persoas usuarias: 1.160

Novas altas en 2023: 117

Porcentaxe de préstamos / consultas segundo a tipoloxía

Tipoloxía das novas altas de usuarios

Maletas viaxeiras

Colección de libros para chegar o medio natural ao seu alumnado. Con elas o centro de documentación pretende dar a coñecer o patrimonio natural da nosa contorna máis próxima e fomentar a realización de actividades ao aire libre nos centros de ensino.

Dirixido a: todos os centros educativos da Comunidade Autónoma de Galicia.

En 2023 continuamos coas catro temáticas das maletas viaxeiras do ano anterior: naturalista, literaria, mariñeira e climática

80 itinerancias en total

Maleta naturalista: coñecendo o noso patrimonio natural

Inclúe guías de flora, fauna e fungos, cadernos de campo, e outros recursos de apoio ao traballo docente nas aulas. Poden empregarse á hora de realizar saídas de campo ou excursións cos alumnos.

Dirixidas a: Educación Primaria e Secundaria.

Patrocina: Dirección Xeral de Patrimonio Natural

17 itinerancias

CEIP PLURILINGÜE ANDRADE (Pontedeume)
 IES ALFOZ VALADOURO (Alfoz- LUGO)
 IES Urbano LUGRÍS (Malpica)
 CEIP PLURILINGÜE MOSTEIRO CAAVEIRO (A Capela)
 IES URBANO LUGRÍS (A Coruña)
 CEPP DE CARREIRA (Ribeira)
 CEIP BARRIE DE LA MAZA (SANTA COMBA)
 CPR Plurilingüe Andaina (Culleredo)
 CEIP PLURIL. TOQUES (TOQUES - A CORUÑA)
 CPI VIRXE DA CELA (Monfero)
 CEIP PLURILINGÜE WENCESLAO FDZ FLOREZ (A Coruña)
 CEIP XAQUÍN LORIGA (PRADO-LALÍN)
 CPR VILAS ALBORADA (Santiago de Compostela)
 CEIP PLURIL. ALBORADA (A Coruña)
 CEIP AGRO DO MUIÑO (Ames)
 CPI PECALAMA (CABALEIROS- A CORUÑA)
 CEIP SANTA BAIA (BOIRO)

Maleta literaria: contos para un planeta

Colección de contos para achegarse á natureza a través da literatura. Inclúe unha selección de recursos motivadores para a educación ambiental, máis tamén para a animación á lectura.

Dirixidas a: Educación Infantil.

Patrocina: Dirección Xeral de Patrimonio Natural

22 itinerancias

CEIP SAN RAMÓN (Moeche)
 CEIP AS FORCADAS (Corme)
 CEIP PLURILINGÜE CENTIEIRAS (FENE)
 CEIP PLURILINGÜE DE TOQUES (TOQUES-- A CORUÑA)
 CEIP PLURILINGÜE ARTES (Artes- RIBEIRA)
 EEI DE TRABA (Laxe)
 CEIP RABADEIRA (OLEIROS)
 CEIP XAQUÍN LORIGA (PRADO -LALÍN)
 CRA DE NARÓN (NARÓN)
 CEIP PLURILINGÜE A LAXE (DONIÑOS)
 CPI VIRXE DA CELA (Monfero)
 CEIP MACIÑEIRA (NEDA)
 Concello de Alfoz (LUGO)
 CPI DE SAN VICENTE (A Baña-A Coruña)
 CEIP RAIÑA FABIOLA (Santiago)
 CEIP MOSTEIRÓN (SADA)
 CEIP FOGAR (Carballo)
 CEIP PLURILINGÜE O GRUPO (Ribeira)
 CEIP Plurilingue PONTE DO PORTO (Ponte do Porto- A Coruña)
 CEIP CAMPOMAIOR (ORDES)
 CEIP PLURILINGÜE VILA DE CEE (CEE)
 CEIP A SOLAINA (NARÓN)

Maleta mariñeira: explorando os océanos

Colección de libros informativos e álbumes ilustrados sobre a temática do medio mariño. Nacen co obxectivo de dar a coñecer e promover a cultura mariña e o coñecemento dos océanos na comunidade educativa. **Dirixidas a:** Educación Primaria e Secundaria.

Patrocina: Deputación da Coruña

25 itinerancias

CEIP EUSEBIO DA GARDA (A Coruña)
CEIP Plurilingüe José Cornide Saavedra (A Coruña)
CEIP PLURILINGÜE PARAIXAL (VIGO)
CEIP AS FORCADAS (Corme)
CPI PLURILINGÜE FONTE DIAZ (Touro)
CPR Nuestra Señora del Carmen (Fisterra)
CEIP PLURILINGÜE MANUEL SUEIRO (OURENSE)
CEIP CAMPOMAIOR (ORDES)
CEIP ARZÚA (ARZÚA)
CONCELLO DE ALFOZ (ALFOZ)
CEIP XOAQUÍN LORIGA(PRADO -LALÍN)
CEIP LÓPEZ FERREIRO (Santiago)
CEIP PLURILINGÜE O GRUPO (Ribeira)
CPI PECALAMA (Tordoia- A Coruña)
IES AS INSUAS (Muros)
CEIP PLURILINGÜE PUMAR URDILE (Urdilde- Rois A CORUÑA)
IES Urbano Lugris (Malpica)
CEIP PLURILINGÜE DE PALMEIRA (RIBEIRA)
CPR Nuestra Señora del Carmen (Fisterra)
CEIP DE CAIÓN (Caión)
CEIP XAQUÍN LORIGA (PRADO-LALÍN)
CPR MARISTA EL PILAR (VIGO)
CPR Plurilingue EMMA (Santiago de Compostela)
CEIP LÓPEZ FERREIRO (Santiago de Compostela)
CEIP ISIDRO PARGA PONDAL (OLEIROS)

Maleta climática: muda o clima, mudemos nós

Colección de libros informativos e álbumes ilustrados sobre a temática do cambio climático. **Dirixidas a:** Educación Primaria e Secundaria.

Patrocina: Deputación da Coruña

16 itinerancias

CEIP PONTE DOS BROZOS (ARTEIXO)
CEIP Plurilingüe Mosteiro de Caaveiro (AS NEVES- A CORUÑA)
CEIP Joaquín Rodríguez Otero (MALPICA)
CEIP PLURILINGÜE A REIGOSA (PONTEVEDRA)
CEIP ALBORADA (A CORUÑA)
CPR VILAS ALBORADA (SANTIAGO)
CEIP VITE I (SANTIAGO)
CEIP PLURILINGÜE GRAXAL (CAMBRE)
CEIP PLURILINGÜE A LAXE (FERROL)
Concello de Alfoz (LUGO)
CEIP RAIÑA FABIOLA (Santiago de Compostela)
CPI SAN SADURNIÑO (San Sadurniño A Coruña)
IES URBANO LUGRÍS (Malpica)
CPI AS MIRANDAS (Ares)
CEIP PLURILINGÜE PUMAR URDILE (ROIS - A CORUÑA)
IESP ELVIÑA (A CORUÑA)

Maleta 'Ponte a Zero'

Colección de libros informativos e álbumes ilustrados sobre a dos residuos, a compostaxe e as hortas escolares.

Dirixidas a: Educación Primaria e Secundaria.

Patrocina: Deputación de Pontevedra

* Durante o 2023 comezouse a preparar os contidos da maleta, a selección de recursos, deseño da imaxe... mais as itinerancias iniciaron no 2024.

Educación en Verde: Recursos para a Educación Ambiental Recomendados polo Centro de Documentación do CEIDA

Boletín dirixido aos centros educativos e profesionais da educación ambiental, no que se recollen libros, actividades didácticas, xogos, vídeos, ... recomendados, sobre diferentes temáticas relacionadas co medio natural e o medio ambiente en xeral.

9 boletíns enviados

BUTACA VERDE

CICLO de cine ambiental e solidario

Proxección de documentais
para todas as entidades
ou colectivos galegos

XUNTA
DE GALICIA

CEIDA
CENTRO DE EXTENSIÓN
UNIVERSITARIA E DIVULGACIÓN
AMBIENTAL DE GALICIA

Ciclo de cine Butaca Verde

20 documentais que recollen algunhas das principais problemáticas ambientais e sociais dos nosos días para ser proxectados de maneira pública e gratuita.

Dirixidas a: concellos, centros educativos, entidades, colectivos...

Patrocina: Dirección Xeral de Patrimonio Natural

8 itinerancias, 22 documentais proxectados

- Asociación veciñal Oza Gaiteira Os Castros (A Coruña)
- AA.VV Sampaio (Teo)
- Concello de Moaña
- Centro Visitantes Corrubedo
- AA.VV Maianca (Oleiros)
- Centro Visitantes Illas Atlánticas
- Centro Visitantes Serra Enciña da Lastra

Novas guías de recursos editadas

Xuño 2023

Novembro 2023

Decembro 2023

Posta en marcha do Clube de Lecturas Verdes CLOROFILA

O obxectivo é dar a coñecer obras de temática ambiental para explorar o mundo que nos rodea, creando un espazo para a conversa e o intercambio de ideas, unha chamada á acción a través da lectura.

4º clube de lectura posto en marcha en RECIDA, dentro dunha iniciativa conxunta que permite compartir lotes de libros entre os centros da rede.

Datas: xaneiro-decembro 2023

Lecturas e tertulias realizadas: 7 + 1 roteiro
Nº de participantes: 12 por sesión (ata xuño), 15 por sesión (a partir de setembro, ampliación de prazas debido á alta demanda). **Total : 102**

Conversas Naturalistas

Actividade de achegamento aos diferentes ámbitos do medio natural e ás lecturas indispensables ou recomendables para iniciarnos.

Dirixidas a: público adulto e infantil.

Conversas realizadas:

- **Cetáceos e libros.** 23 febreiro. Con Alfredo López (CEMMA).
- **Anfibios, réptiles e libros.** 10 maio. Con Pedro Galán (UDC).
- **Orquídeas e libros.** 28 setembro. Con Elvira Sahuquillo (UDC)
- **Aves e libros.** Edición infantil. 11 novembro. Con Sergio París (CEIDA).

Nº de conversas realizadas: 4

Nº de participantes: 81

Ecomenú Literario: lectura en voz alta para saborear a natureza

Actividade ao aire libre de animación á lectura para achegarse á natureza a través dos libros e das palabras, creando un espazo para a reflexión e o debate.

Dirixidas a: Público adulto.

Datas: 9 de xuño (Día Mundial Medio Ambiente), 7 setembro, 21 de outubro (Día das Aves).

Nº de actividades realizadas: 3

Nº de participantes: 35

FINALISTA SELLO CCB

(Consello de Cooperación Bibliotecaria, Ministerio de Cultura)

Presentacións de libros

- **9 de febreiro.** *Guía del jardín de polinizadores* Fernando Fueyo. Con Alberto Uría (Asociación Corripa) e José Carlos Otero (USC).
- **9 de marzo.** *Las almas de Cabo Blanco.* Con Lola Pereira (autora).
- **27 de abril.** *A saga das curandeiras.* Con Marisa Castro (autora) e Elvira Sahuquillo (UDC).
- **3 de novembro.** *Verde en el tejado.* Con Silvia Salgado (autora).

Nº presentacións: 4

Nº de participantes: 125

Conferencias

20 de xuño. Carlos Taibo.
'Decreemento e colapso'. 65
asistentes

9 de novembro. Carles Castell.
'Natureza e paisaxe: memoria,
saúde e benestar'. 22 asistentes

Nº actividades: 2

Nº de participantes: 87

Visitas TÉCNICAS ao centro de documentación ambiental + Instituto Universitario de Medio Ambiente

27 de febreiro. Ciclo Superior de Educación e Control Ambiental do CFP A Granxa (Ponteareas). 10 alumnos

14 de marzo. Ciclo Superior de Química e Saúde Ambiental do IES Monte Castelo (Burela). 7 alumnos

Nº visitas: 2

Nº de participantes: 17

Visitas ESCOLARES de Oleiros e outros colectivos á biblioteca verde

8 de marzo. CEIP Valle Inclán.

14 de abril. CEIP Isidro Parga Pondal

2 de maio. CEIP Isidro Parga Pondal

18 de maio. Asociación Down Coruña.

27 de decembro. CampaNadal.

Nº visitas: 5

Nº de participantes: 106

Exposicións temporais

Os usuarios solicitaron un espazo para dar a coñecer as súas obras: pintura, escultura, fotografía... artistas amateurs que non teñen oportunidade para expoñer noutros espazos culturais.

‘Bolboretas en acuarela’. Lúa Fraga. 27 de marzo – 31 de maio

‘Rompenste... unha forma de ver’. Laura Calvo (proxecto Boor). 9 de xuño – 14 de xullo

‘Fauna en extinción’. Teresa Tinaquero. 18 setembro – 30 novembro

Nº de exposicións: 3

Colaboración coa Rede de Centros de Información e Documentación Ambiental

Actualización periódica da **páxina web** www.recida.net con novas de interese.

Participación na actualización e mantemento colectivo das **redes sociais**: Twitter, Instagram e Facebook RECIDA

Participación nas XXIX Jornadas Pedagógicas de Educação Ambiental

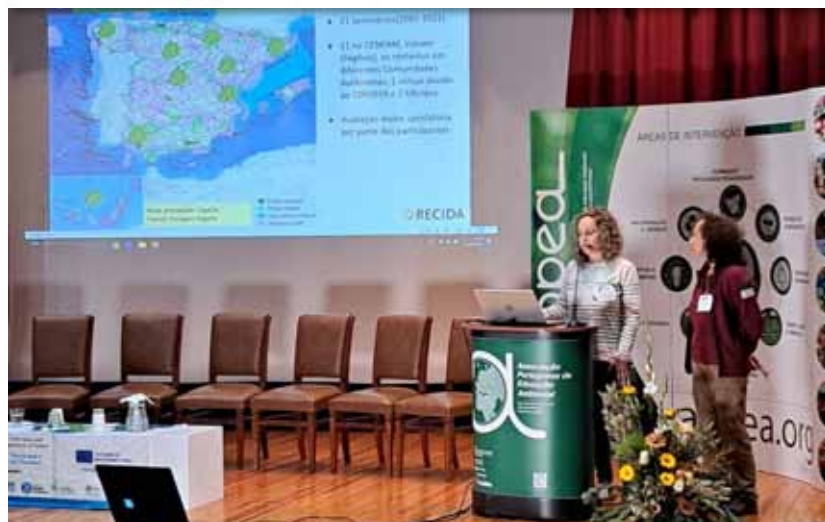
Datas: 14 ao 16 de abril

Organiza: Associação Portuguesa de
Educação Ambiental (ASPEA)

Lugar: Manteigas (Serra da Estrela,
Portugal)

Como representante da rede RECIDA, invitaron ao persoal do centro de documentación do CEIDA e ao equipo do centro de documentación do CENEAM a presentar a rede e buscar sinerxias de colaboración.

150 asistentes e emisión en directo

Participación no XII Seminario de Centros de Documentación Ambiental e Espazos Naturais Protexidos (RECIDA)

Datas: 26-28 xuño 2023

Organiza: CENEAM

Lugar: Umbralejo (Guadalajara), programa de pobos abandonados PRUEPA.

Presentada a experiencia 'Primeiro ano do Clube le Lectura Verde CLOROFILA'.

92 asistentes de 17 Comunidades Autónomas

The logo for RTVE 2, featuring the text 'rtve' in a light blue, lowercase, sans-serif font, with a small white number '2' to its right, all set against a teal rectangular background.

Página Dos

The logo for CEIDA, consisting of a blue square with white geometric shapes that resemble the letters 'C', 'E', 'I', 'D', and 'A' arranged in a grid-like pattern.

CEIDA
CENTRO DE EXTENSIÓN
UNIVERSITARIA E DIVULGACIÓN
AMBIENTAL DE GALICIA

Participación no programa de La 2-TVE 'Página Dos' para celebrar o Día do Libro 2023

Facendo homenaxe ao persoal bibliotecario do estado español, o programa preparou un programa especial para celebrar o Día do Libro, desplazándose a oito bibliotecas de carácter especial, tanto polos seus fondos, ubicación e servizos.

Data emisión: 19 de abril 2023

Organiza: RTVE

Lugar de gravación: Castelo de Santa Cruz e Pazo de Lóngora (antigas cabalarizas)

Charla sobre o movemento das Green Libraries ao alumnado do Grado de Xestión Dixital da Información e Documentación

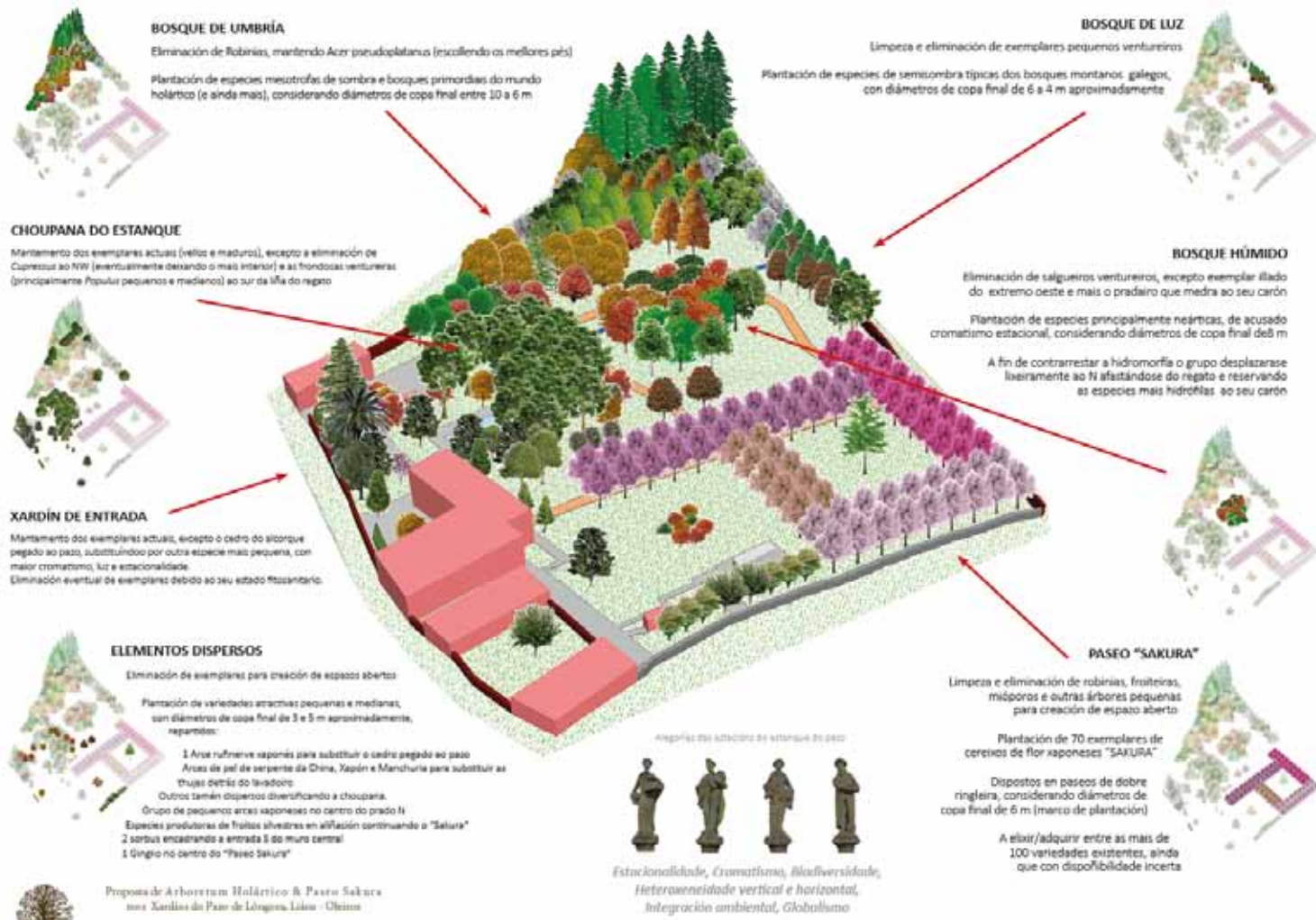
Data: 7 de novembro 2023

Lugar: Facultade de Humanidades e Documentación da Universidade da Coruña, Campus de Ferrol

Nº asistentes: 10

Arboretum Holártico & Paseo Sakura no Xardín do Pazo de Lóngora.

Setembro 2023: inicio da Escola-Taller no Concello de Oleiros

CEIDA
CENTRO DE EXTENSIÓN
UNIVERSITARIA E DIVULGACIÓN
AMBIENTAL DE GALICIA

5

FORMACIÓN E CAPACITACIÓN

Actividades promovidas pola Dirección Xeral de Patrimonio Natural Xunta de Galicia

Xornada 'Conservación da Natureza desde Galicia. A UICN como nexo de unión'

Organiza: CEIDA, Comité Español
UICN

Patrocina: Dirección Xeral de
Patrimonio Natural da Xunta de
Galicia.

Data: 2 de marzo 2023.

Lugar: Castelo de Santa Cruz

Nº participantes: 29

XUNTA
DE GALICIA

CEIDA
CENTRO DE EXTENSIÓN
UNIVERSITARIA E DIVULGACIÓN
AMBIENTAL DE GALICIA

Curso 'Creación de experiencias de Ecoturismo en Reservas de Biosfera'

Organiza: CEIDA

Patrocina: Dirección Xeral de Patrimonio Natural da Xunta de Galicia.

Data: 17 de marzo 2023.

Imparte: Alfonso Polvorinos, Carlos de Hita

Lugar: Castelo de Santa Cruz

Nº participantes: 37

XUNTA
DE GALICIA

CEIDA
CENTRO DE EXTENSIÓN
UNIVERSITARIA E DIVULGACIÓN
AMBIENTAL DE GALICIA

4ª edición!

CURSO ONLINE
DESEÑO DE ACTIVIDADES PARA UNHA
EDUCACIÓN ECOSOCIAL
do 11 abril ao 11 maio de 2023

— infórmate en: www.ceida.org

CEIDA XUNTA DE GALICIA UNIVERSIDADE DA CORUÑA Concello de Oleiros UICN

Curso 'Deseño de actividades educativas para unha educación ecosocial' - 4ª edición -

Organiza: CEIDA

Patrocina: Dirección Xeral de Patrimonio Natural da Xunta de Galicia.

Data: 11 de abril – 11 de maio 2023.

Imparte: Isabel Fernández, Toñi López

Plataforma: Aula Virtual CEIDA

Nº participantes: 22

XUNTA
DE GALICIA

CEIDA
CENTRO DE EXTENSIÓN
UNIVERSITARIA E DIVULGACIÓN
AMBIENTAL DE GALICIA

Taller de Fotografía Creativa na Natureza. 'Naturezas fotográficas cercanas'

Organiza: CEIDA

Patrocina: Dirección Xeral de
Patrimonio Natural da Xunta de
Galicia.

Data: 29 de abril 2023

Imparte: Javi Puertas

Lugar: Castelo de Santa Cruz

Nº participantes: 29

XUNTA
DE GALICIA

CEIDA
CENTRO DE EXTENSIÓN
UNIVERSITARIA E DIVULGACIÓN
AMBIENTAL DE GALICIA

Taller Creación Literaria e Natureza

Organiza: CEIDA

Patrocina: Dirección Xeral de Patrimonio Natural da Xunta de Galicia.

Data: 26 e 27 de maio 2023

Imparte: Antonio Sandoval

Lugar: Centro de Documentación Ambiental Domingo Quiroga, Pazo de Lóngora (antigas cabalarizas) e Costa de Dexo

Nº participantes: 12

V Xornada Mulleres Relevantes na Reserva de Biosfera M^{Ce}TM: Juana de Vega, muller progresista

Organiza: CEIDA

Patrocina: Dirección Xeral de Patrimonio Natural da Xunta de Galicia.

Data: 26 de maio 2023

Lugar: Castelo de Santa Cruz e Fundación Juana de Vega

Nº participantes: 25

XUNTA
DE GALICIA

CEIDA
CENTRO DE EXTENSIÓN
UNIVERSITARIA E DIVULGACIÓN
AMBIENTAL DE GALICIA

Obradoiro de Iniciación á Acuarela de Natureza

Organiza: CEIDA

Patrocina: Dirección Xeral de
Patrimonio Natural da Xunta de
Galicia.

Data: 17 de xuño 2023

Lugar: Castelo de Santa Cruz e
xardín

Nº participantes: 10

prazas limitadas

**TÉCNICAS E SOLUCIÓNS CREATIVAS EN
INTERPRETACIÓN DO PATRIMONIO**

II xornadas online
coordinadas por Jorge Morales

21 e 28 de xuño 2023
infórmate en: www.ceida.org

II Xornadas online 'Técnicas e Solucións Creativas en Interpretación do Patrimonio'

Organiza: CEIDA

Patrocina: Dirección Xeral de Patrimonio Natural

Data: 21 e 28 de xuño 2023

Formato: online, plataforma Zoom

Nº participantes: 90

XUNTA
DE GALICIA

CEIDA
CENTRO DE EXTENSIÓN
UNIVERSITARIA E DIVULGACIÓN
AMBIENTAL DE GALICIA

Obradoiro de Iniciación ao Haiku (poesía xaponesa)

Organiza: CEIDA

Patrocina: Dirección Xeral de Patrimonio Natural

Data: 30 de xuño 2023

Lugar: Centro de Documentación Ambiental (Pazo de Lóngora) e xardín do pazo

Nº participantes: 15

XUNTA
DE GALICIA

CEIDA
CENTRO DE EXTENSIÓN
UNIVERSITARIA E DIVULGACIÓN
AMBIENTAL DE GALICIA

Obradoiro de Iniciación ao Haiku (poesía xaponesa) – edición infantil

Organiza: CEIDA

Patrocina: Dirección Xeral de
Patrimonio Natural

Data: 1 de setembro 2023

Lugar: Centro de Documentación
Ambiental (Pazo de Lóngora) e
xardín do pazo

Nº participantes: 15

Curso online 'Youtube para profesionais da Educación Ambiental'

Organiza: CEIDA

Patrocina: Dirección Xeral de
Patrimonio Natural

Data: 2-24 de outubro 2023

Imparte: Alfonso Peña (Sinapsis
Ambiental) e Diego de Vallejo
(Potyambienturas)

Formato: semipresencial, plataforma
zoom e Castelo de Santa Cruz

Nº participantes: 22

Actividades realizadas dentro do programa 'Para unha Transición Ecolóxica' financiado pola Deputación da Coruña

Deputación
DA CORUÑA

para unha
TRANSICIÓN ECOLÓXICA

CEIDA
CENTRO DE EXTENSIÓN
UNIVERSITARIA E DIVULGACIÓN
AMBIENTAL DE GALICIA

Xornada de Portas Abertas: Día Mundial da Educación Ambiental

Organiza: CEIDA

Co apoio de: Deputación da
Coruña

Data: 26 de xaneiro de 2023

Lugar: Castelo e praia de Santa
Cruz.

Imparte: Equipo Educativo CEIDA

Nº participantes: 12

Deputación
DA CORUÑA

para unha
TRANSICIÓN ECOLÓXICA

CEIDA
CENTRO DE EXTENSIÓN
UNIVERSITARIA E DIVULGACIÓN
AMBIENTAL DE GALICIA

The cover features a photograph of a wooden boardwalk overlooking a beach and the ocean. A group of people is walking on the boardwalk. A circular badge in the bottom right of the photo says '3ª edición'. Below the photo, the text reads: 'INTERPRETACIÓN TEMÁTICA EN ESPAZOS NATURAIS PROTEXIDOS', 'ANÁLISE DE CASO: PARQUE NATURAL DE CORRUBEDO', '13 febreiro - 6 marzo 2023 | online', and 'infórmate en: www.ceida.org'. At the bottom, there are logos for CEIDA, Xunta de Galicia, Deputación da Coruña, and other partners.

Curso 'Interpretación temática en espazos naturais protexidos. Análise de caso: Parque Natural de Corrubedo'

Organiza: CEIDA

Patrocina: Dirección Xeral de Patrimonio Natural da Xunta de Galicia.

Data: 13 de febreiro – 6 de marzo 2023.

Imparte: Jorge Morales

Plataforma: Aula Virtual CEIDA

Nº participantes: 35

Deputación
DA CORUÑA

para unha
TRANSICIÓN ECOLÓXICA

CEIDA
CENTRO DE EXTENSIÓN
UNIVERSITARIA E DIVULGACIÓN
AMBIENTAL DE GALICIA

praxis
centro de formación

COMIENZO 10 DE ABRIL A LAS 9H00

INTERPRETACIÓN Y EDUCACIÓN AMBIENTAL

SEAG0109

- EDUCADOR AMBIENTAL.
- MONITOR DE LA NATURALEZA.
- GUÍA AMBIENTAL.
- GUÍA INTERPRETADOR DEL ENTORNO SOCIO-NATURAL.
- MONITOR DE EQUIPAMIENTOS AMBIENTALES.
- MONITOR DE EDUCACIÓN AMBIENTAL.
- INFORMADOR AMBIENTAL.
- MONITOR DE CAMPAÑAS AMBIENTALES.

INSCRIPCIÓN EN:
WWW.CENTROPRAXIS.COM

XUNTA DE GALICIA
CONSELLERÍA DE PROMOCIÓN DO EMPREGO E IGUALDADE

Colaboración na formación 'Interpretación e Educación Ambiental'

Organiza: Consellería de
Promoción de Emprego e
Igualdade

Data: 29-30 de xuño, 13 de xullo
2023.

Imparte: Equipo educativo CEIDA

Lugar: Centro de Formación Praxis,
Costa de Dexo e Castelo de Santa
Cruz

Nº participantes: 7

Deputación
DA CORUÑA

para unha
TRANSICIÓN ECOLÓXICA

CEIDA
CENTRO DE EXTENSIÓN
UNIVERSITARIA E DIVULGACIÓN
AMBIENTAL DE GALICIA

VII Encontro Internacional de Lixo Mariño. Crebeiros no Mundo. Traballando pola Saúde dos Océanos

Organiza: CEIDA, RetoqueRetro, Mar de Fábula

Co apoio de: Deputación da Coruña

Data: 26 de outubro 2023.

Lugar: Castelo de Santa Cruz e praia (limpeza)

Nº participantes: 21

Deputación
DA CORUÑA

para unha
TRANSICIÓN ECOLÓXICA

CEIDA
CENTRO DE EXTENSIÓN
UNIVERSITARIA E DIVULGACIÓN
AMBIENTAL DE GALICIA

PROGRAMA DE
FORMACIÓN DO PROFESORADO

MÉRCORES
DE NOVEMBRO

8
LIXO
MARIÑO

15
EMERXENCIA
CLIMÁTICA

22
ESPAZOS
NATURAIS

29
SOBERANÍA
ALIMENTARIA

FORMACIÓN ONLINE | DE 16-18H

INSCRÍBETE GRATIS
www.ceida.org

Formación do profesorado do programa 'Para unha Transición Ecolóxica'

Organiza: CEIDA

Co apoio de: Deputación da
Coruña

Data: 8, 15, 22 e 29 de novembro
2023.

Imparte: equipo educativo CEIDA

Formato: online, plataforma Zoom

Nº participantes: 33

Deputación
DA CORUÑA

para unha
TRANSICIÓN ECOLÓXICA

CEIDA
CENTRO DE EXTENSIÓN
UNIVERSITARIA E DIVULGACIÓN
AMBIENTAL DE GALICIA

Xornada sobre Soberanía Alimentaria. Alimentación Saudable e Sostible

Organiza: CEIDA

Co apoio de: Deputación da Coruña

Data: 10 de novembro 2023.

Lugar: Castelo de Santa Cruz

Nº participantes: 34

Deputación
DA CORUÑA

para unha
TRANSICIÓN ECOLÓXICA

CEIDA
CENTRO DE EXTENSIÓN
UNIVERSITARIA E DIVULGACIÓN
AMBIENTAL DE GALICIA

Encontros Axenda 2030: Conservando as Paisaxes para a Natureza e as Persoas

Organiza: CEIDA

Co apoio de: Deputación da Coruña

Data: 24 de novembro 2023.

Participan: Jordi Sargatal e Miquel
Rafa

Lugar: Castelo de Santa Cruz e online
(Plataforma Zoom)

Nº participantes: 75

Deputación
DA CORUÑA

para unha
TRANSICIÓN ECOLÓXICA

CEIDA
CENTRO DE EXTENSIÓN
UNIVERSITARIA E DIVULGACIÓN
AMBIENTAL DE GALICIA

2ª edición!

CURSO ONLINE
PRODUTOS INTERPRETATIVOS PARA A CULTURA OCEÁNICA
co experto Jorge Morales Miranda
16 de novembro - 5 de decembro
— infórmate en: www.ceida.org

CEIDA XUNTA DE GALICIA UNIVERSIDADE DA CORUÑA Concello de Oleiros Deputación DA CORUÑA para unha TRANSICIÓN ECOLÓXICA

Curso online 'Produtos interpretativos para a Cultura Oceánica' – 2ª edición

Organiza: CEIDA

Co apoio de: Deputación da Coruña

Data: 16 novembro – 5 decembro 2023.

Plataforma: Aula Virtual CEIDA

Imparte: Jorge Morales

Nº participantes: 35

Deputación
DA CORUÑA

para unha
TRANSICIÓN ECOLÓXICA

CEIDA
CENTRO DE EXTENSIÓN
UNIVERSITARIA E DIVULGACIÓN
AMBIENTAL DE GALICIA

Presentación de Sonda Internacional: Xornalismo visual sobre a crise climática

Organiza: CEIDA

Co apoio de: Deputación da
Coruña

Data: 30 de novembro 2023

Lugar: Castelo de Santa Cruz

Nº participantes: 15

Actividades realizadas dentro do Plan Revitaliza da Deputación de Pontevedra

Seminario 'Retos das entidades locais na xestión dos residuos'

Organiza: CEIDA, Deputación de Pontevedra.

Data: 14 de decembro 2023

Lugar: Salón de Plenos do Pazo Provincial da Deputación de Pontevedra

Nº asistentes: 80

Outras actividades formativas e divulgativas

Conferencia sobre a xestión integrada de zonas costeiras

Organiza: CEIDA, Observatorio do Litoral da Universidade da Coruña

Imparte: Profesor Michel Prieur, un dos máis recoñecidos expertos do mundo en dereito ambiental.

Participa: Francisco Javier Sanz Larruga (UDC)

Data: 30 de marzo 2023

Lugar: Castelo de Santa Cruz

Nº participantes: 25

Xornada de capacitación 'Oportunidades para ambientalizar as escolas a través da integración de contidos relacionados con Natura 2000'

Organiza: Fundación Biodiversidad

Colabora: CEIDA, Babadiva
Ambiental.

Data: 12 de abril

Lugar: Castelo de Santa Cruz

Nº participantes: 28

Charla-coloquio 'A defensa da terra, unha loita global'

Organiza: Coordinadora Galega de ONGD's

Colabora: CEIDA

Data: 9 de maio

Participan: os activistas ambientais hondureños Sandra Reyes e Modesto Ochoa.

Lugar: Castelo de Santa Cruz

Nº participantes: 15

26ª edición!

CURSO BÁSICO ONLINE
INTERPRETACIÓN DO PATRIMONIO
impartido por Isabel Fernández e Toñi López
do 16 maio ao 18 xuño de 2023

— infórmate en: www.ceida.org

Curso Básico Online de Interpretación do Patrimonio – 26ª edición

Organiza: CEIDA

Colabora: Asociación para a Interpretación do Patrimonio

Data: 16 de maio – 18 de xuño

Plataforma: Aula Virtual CEIDA

Docentes: Antonia López e Isabel Fernández

Nº participantes: 20

FriendSHIP:orcas

**Obradoiro 'As candorcas:
formación para
profesionais da educación'**

Organiza: CEMMA

Colabora: CEIDA

Data: 20 de maio

Lugar: Castelo de Santa Cruz

Nº participantes: 40

Porto da Coruña
Autoridade Portuaria da Coruña

CEIDA
CENTRO DE EXTENSIÓN
UNIVERSITARIA E DIVULGACIÓN
AMBIENTAL DE GALICIA

Diálogos Humboldt: os retos ambientais á luz das súas contribucións

Organiza: CEIDA, Autoridade Portuaria

Datas: 5 e 6 xuño

Lugar: Autoridade Portuaria da Coruña, A Dársena da Marina (A Coruña), Castelo de Santa Cruz (Oleiros)

Nº participantes: 45

FriendSHIP:orcas

Obradoiro técnico sobre a interacción das candorcas e os veleiros. Navegación e seguridade

Organiza: CEMMA

Colabora: CEIDA

Data: 16 de xuño

Lugar: Castelo de Santa Cruz + virtual

Nº participantes: 104

Máster en Espazos Protexidos (Europarc-España)

Organiza: Fundación F.G. Bernáldez,
conxuntamente coa Universidad
Complutense, Universidad Autónoma e
Universidad de Alcalá e o CEIDA

Colabora: CEIDA

Data: 21 – 24 xuño 2023

Lugar: Sede do CEIDA e diferentes
ubicacións da Reserva de Biosfera
Mariñas Coruñesas e Terras do Mandeo

Nº participantes: 19

Porto da Coruña
Autoridade Portuaria da Coruña

CEIDA
CENTRO DE EXTENSIÓN
UNIVERSITARIA E DIVULGACIÓN
AMBIENTAL DE GALICIA

Diálogos Humboldt II: os retos ambientais á luz das súas contribucións

Organiza: CEIDA, Autoridade Portuaria

Datas: 26 de setembro 2023

Lugar: Castelo de Santa Cruz (Oleiros)

Nº participantes: 26

CURSO AVANZADO ONLINE
DESEÑO DE VISITAS GUIADAS INTERPRETATIVAS
impartido por Isabel Fernández e Toñi López

do 26 de setembro ao 28 de outubro
— infórmate en: www.ceida.org

Curso Avanzado Online de Interpretación do Patrimonio: Deseño de Visitas Guiadas Interpretativas – 8ª edición

Organiza: CEIDA

Colabora: Asociación para a Interpretación do Patrimonio

Data: 26 setembro – 28 outubro 2023

Plataforma: Aula Virtual CEIDA

Docentes: Antonia López e Isabel Fernández

Nº participantes: 20

Noite de Morcegos 2023: charla + paseo naturalista

Organiza: Morcegos de Galicia

Colabora: CEIDA

Patrocina: Deputación da Coruña

Data: 29 de setembro 2023.

Lugar: Local da Asociación Veciñal
San Cosme de Maianca, Lagoa de
Mera

Nº participantes: 42

prazas limitadas!

CURSO ONLINE
SOSTIBILIDADE E NATUREZA, O CAMBIO CARA A UN
TURISMO REXENERATIVO
impartido por Alexandra Touza
do 25 ao 27 de outubro 2023
— infórmate en: www.ceida.org

CEIDA XUNTA DE GALICIA UNIVERSIDADE DA CORUÑA Concello de Oleiros UICN

Curso online 'Sostibilidade e natureza, o cambio cara a un Turismo Rexenerativo'

Organiza: CEIDA

Data: 25 – 27 de outubro 2023

Plataforma: Aula Virtual CEIDA

Docentes: Alexandra Touza

Nº participantes: 21

Taller práctico de Identificación de Cogomelos

Organiza: CEIDA

Data: 16 de novembro 2023

Lugar: Centro de Documentación Ambiental (antigas cabalarizas do Pazo de Lóngora)

Imparte: Asociación Micolóxica Andoa

Nº participantes: 32

XUNTA
DE GALICIA

CEIDA
CENTRO DE EXTENSIÓN
UNIVERSITARIA E DIVULGACIÓN
AMBIENTAL DE GALICIA

Reunión do Observatorio Galego de Educación Ambiental

Organiza: Dirección Xeral de
Patrimonio Natural, CEIDA

Data: 29 de novembro 2023

Lugar: Castelo de Santa Cruz

Nº participantes: 9

Actividades nas que o CEIDA participou

Organização:

CEIDA
CENTRO DE EXTENSIÓN
UNIVERSITARIA E DIVULGACIÓN
AMBIENTAL DE GALICIA

VII Congreso Internacional de Educação Ambiental dos Países e Comunidades de Língua Portuguesa

Organiza: Concello de Culleredo, Clube de Ciencia do CEIP Plurilingüe Ría do Burgo

Ponencias presentadas:

O CEIDA-Galícia e a Rede Internacional de Centros de Educación Socioambiental. Marcos Sorrentino, Carlos Vales e Araceli Serantes.

O Ceida e a Rede de Centros de Educación Socioambiental dos Países de Língua Portuguesa e da Comunidade Galega. Carlos Vales e Carmen Borobio

Data: 4-7 de xullo 2023

Lugar: Maputo (Mozambique) e online

Nomeamento Embaixadores de Boa Vontade da Reserva de Biosfera M^{Ce}TM

Antonio San Blas, exxestor da Reserva de Biosfera de La Palma.

Francisco Cantos, secretario do programa MaB España

Pablo Ramil, secretario do Consello Científico do programa MaB España

José Cassandra, expresidente do Goberno da Illa de Príncipe

Sergio Guevara, presidente de Iberomab

Carlos Vales, director do CEIDA.

Organiza: RBMCeTM

Data: 9 de maio 2023

Lugar: Abegondo

Entrega de Premios do Programa Prensa-Escuela

Concurso Escolar “Xornalistas Naturais-Caderno de Campo”, organizado por La Voz de Galicia co asesoramento do CEIDA e a Reserva da Biosfera MCEm.

Organiza: La Voz de Galicia

Participa: Carlos Vales

Data: 9 de xuño 2023

Lugar: sede de La Voz de Galicia

V EDICIÓN DA FEIRA DE CIENCIA

CULLERCENCIA

CLUB DE CIENCIA DO CEIP PLURILINGÜE RÍA DO BURGO

V edición da Feira de Ciencia Cullercencia 2023

Organiza: Concello de Culleredo, Clube de Ciencia do CEIP Plurilingüe Ría do Burgo

Participa: equipo educativo CEIDA (mesa informativa sobre a entidade e as actividades que realiza)

Data: 10 de xuño 2023

Lugar: Paseo Marítimo do Burgo

Presentación da Fundación Aula Mar Mediterráneo

Organiza: Fundación Aula Mar
Mediterráneo

Participa: Carlos Vales, membro da
directiva do CeUICN

Data: 23 de xuño 2023

Lugar: Málaga

Taller de expertos: 'Planificación da Xestión e Posta en Valor dos Parques Naturais e os novos ecosistemas en La Palma Post-Volcán'

Organiza: Consejería de Medio
Ambiente del Cabildo de La Palma

Participa: Carlos Vales

Data: 20 de outubro 2023

Lugar: La Palma

XIII Semana Internacional CONTRACT GALICIA

Santa Cruz, Oleiros / 4 e 5 outubro 2023

Organiza: Instituto Galego de Promoción Económica

Participa: Carlos Vales

Data: 4 e 5 de outubro 2023

Lugar: Castelo de Santa Cruz

LISTADO PONENTES INVITADOS XIII SEMANA INTERNACIONAL CONTRACT GALICIA 2 - 5 Octubre, 2023

	PONENTE	EMPRESA	CARGO	PAIS	EMAIL	MÓVIL
1	Haitham Mousa	KEO	Studio Design Director	EAU (Dubai)	haitham.mousa@keoin.com	00971 52 773 7053
2	Marcela Villegas	Entornos Productivos	Arquitecta Directora	COLOMBIA (Bogotá)	marcela@marcelavillegas.com	0057 310 444 9006
3	Ana Landa	Línea Vertical	Socia Fundadora	MÉXICO (Monterrey)	analanda@linea-vertical.com	0052 811 066 6203
4	Felipe Mesa	M+Group Design	CEO	COLOMBIA (Medellín)	repcion@mggroup.com.co	0057 312 722 0642
5	Giovanni Medina	OBM International	Associate Lead Designer	USA (Miami)	gmedina@obmi.com	001 305 450 3539
6	John Naranjo	CallisonRTKL (ARCADIS)	Associate Principal+ Design Director	USA (Coral Gables)	john.naranjo@arcadis.com	001 305 850 4735
7	Mauricio Londoño	Colsubsidio	Gerente Infraestructura	COLOMBIA (Bogotá)	mauricio.londono@colsubsidio.com	0057 323 225 4346
8	Francisco Jové	Modus Operandi A+D Inc	Presidente	USA (Fort Lauderdale)	f.jove@moadinc.com	0034 617 206 722
9	Martin McLean	Compass Project Consulting	Co-Funder	EAU (Dubai)	martin.mclean@compass-pc.com	00971 56 296 7536
10	Elena Caballero	MKV Design	Associate Hotel Interior Designer	UK (Londres)	elena.caballero@mkvdesign.com	0034 639 146 265
11	Alexandra Sianusía	OM3 Hospitality	Gerente de Compras	ESPAÑA (Madrid)	Asinausia@om3.es	0034 669 345 045
12	David Cámara Navarro	UNEX	Director	ESPAÑA (Madrid)	davidcn@areacontract.com	0034 609 715 417
13	Manuela Campos Parada	IGAPE	Técnico Responsable Internacionalización	ESPAÑA (Santiago)	mcp@igape.es	0034 629 088 118 *
14	Iria López Mosquera	IGAPE	Becrio Internacionalización	ESPAÑA (Santiago)	ilopmos@igape.es	
15	Daniel Vega Prado	IGAPE	Becrio Internacionalización	ESPAÑA (Santiago)	dvegpra@igape.es	

* Persona de contacto para la visita

XVII Foro Internacional sobre Conservación de la Naturaleza

Organiza: Comité Español da Unión Internacional de Conservación de la Naturaleza (UICN)

Participa: Carlos Vales (membro da Xunta Directiva)

Data: 16 de novembro 2023

Lugar: Ávila

Actividades externas realizadas no Castelo

Conferencia de Rebeca Cervantes

Rebeca Cervantes é unha desas mulleres que se foron convertendo en exemplos do catolicismo comprometido, da Igrexa militante sempre de parte dos pobres, compartindo a súa visión liberadora.

Organiza: Concello de Oleiros

Colabora: CEIDA

Datas: 15 de setembro 2023

Lugar: Castelo de Santa Cruz

Nº participantes: 65

Xornada Mulleres Rurais: a importancia na economía local

Organiza: Gadis

Colabora: CEIDA

Data: 18 de outubro 2023

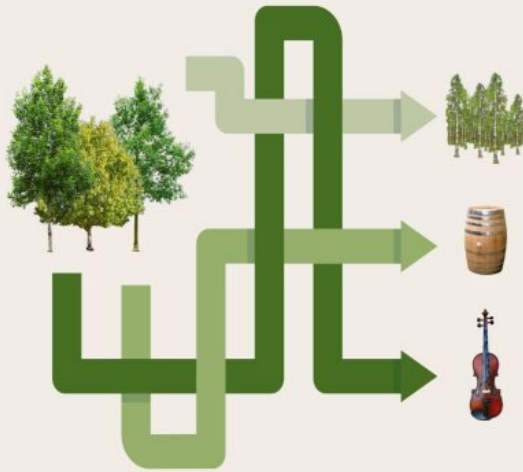
Lugar: Castelo de Santa Cruz

Nº participantes: 20

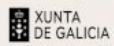
UN HORIZONTE CHEO DE POSIBILIDADES PARA AS NOSAS FRONDOSAS

Organiza:

Financiado por:

Xornada sobre as posibilidades das árbores fondrosas en Galicia

Organiza: Cultigar, Fundación Paideia

Colabora: CEIDA

Data: 20 de outubro 2023

Lugar: Castelo de Santa Cruz

Nº participantes: 35

CEIDA
CENTRO DE EXTENSIÓN
UNIVERSITARIA E DIVULGACIÓN
AMBIENTAL DE GALICIA

6

PROGRAMA DE EXPOSICIÓN ITINERANTES

Exposiciones itinerantes

Morcegos de Galicia

Produce: Asociación DROSERA

Colabora: CEIDA

Descrición: En Galicia existen máis de 20 especies de morcegos de 10 xéneros diferentes. Esta exposición aborda diferentes aspectos da bioloxía e o estudo dos morcegos que se poden atopar no territorio galego.

Nº visitantes: 4 itinerancias con 540 visitantes

Cambio climático

Produce: CEIDA, Instituto Enerxético de Galicia.

Descrición: esta exposición está baseada no proxecto CLARITY - Acción Educativa por el Clima- pretende contribuir ao coñecemento do fenómeno do cambio climático, as súas causas e as respostas que se están propoñendo para facerlle fronte.

Nº visitantes: 5 itinerancias con 1.135 visitantes

Coidando o noso mar

Produce: CEIDA, Fundación Global Nature.

Descrición: exposición que pretende sensibilizar sobre o importante valor natural e a fragilidade dos ecosistemas mariños, tendo en conta a incidencia das actividades humanas e os residuos que estas xeran; e descubrir as problemáticas que afectan ao litoral interrelacionándoas cos nosos patróns de consumo cotiá.

Nº visitantes: 4 itinerancias con 2.425 visitantes

Aves de Galicia

Produce: Xunta de Galicia.

Colabora: CEIDA

Descrición: a mostra pretende dar a coñecer as diferentes especies de aves que se poden atopar en Galicia e os diferentes tipos de hábitats da avifauna da nosa comunidade, co fin último de valorizar os recursos ornitolóxicos galegos e promover o gusto pola observación das aves, así como diversos consellos para aficionarse ao seu estudo e espertar unha actitude positiva.

Nº visitantes: 1 itinerancia con 300 visitantes

Galicia, Conservando a Natureza

Produce: Xunta de Galicia.

Colabora: CEIDA

Descrición: exposición que pretende dar a coñecer a diversidade de especies animais e vexetais que se poden atopar en Galicia, os ecosistemas que habitan, e as múltiples formas de ameaza que poden afectar ás súas poboacións.

Nº visitantes: 2 itinerancias con 250 visitantes

Deputación
DA CORUÑA

para unha
TRANSICIÓN ECOLÓXICA

CEIDA
CENTRO DE EXTENSIÓN
UNIVERSITARIA E DIVULGACIÓN
AMBIENTAL DE GALICIA

Emerxencia climática: feitos e datos

Produce: CEIDA, Deputación da Coruña

Colabora: Centro de Educació de la Comunitat Valenciana

Descrición: enfocada desde a educación ambiental e baseándose en información científica contrastada, esta exposición pretende proporcionar os fundamentos básicos que argumentan a crise climática que vivimos.

Nº visitantes: 4 itinerancias con 967 visitantes

Compañeiras do mar e do ceo

Produce: CEIDA

Co apoio de: Fundación Biodiversidad

Descrición: deseñada co obxectivo de divulgar e poñer en valor a importancia da conservación das aves mariñas, así como a súa relación coas actividades pesqueiras.

Nº visitantes: 4 itinerancias con 4.449 visitantes

Deputación
DA CORUÑA

para unha
TRANSICIÓN ECOLÓXICA

CEIDA
CENTRO DE EXTENSIÓN
UNIVERSITARIA E DIVULGACIÓN
AMBIENTAL DE GALICIA

Cultura oceánica

Produce: CEIDA

Deputación da Coruña

Descrición: A cultura oceánica é a comprensión da influencia do océano sobre as persoas e a influencia que as persoas exercemos sobre o océano. Con esta exposición comprenderás que somos o que somos grazas ao océano.

Nº visitantes: 3 itinerancias con 3.952 visitantes

Descubre a Rede Natura 2000 en Galicia

Produce: Xunta de Galicia

Colabora: CEIDA

Descrición: A través desta exposición os visitantes terán a posibilidade de coñecer a función, finalidade e obxectivos da Rede Natura e dos espazos que a integran, facendo especial fincapé na Rede Natura 2000 en Galicia.

Nº visitantes: 1 itinerancia con 150 visitantes

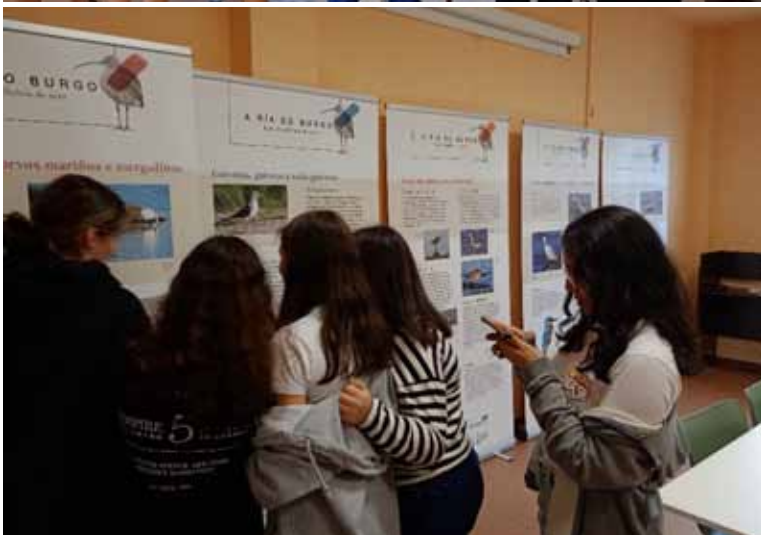
Deputación
DA CORUÑA

para unha
TRANSICIÓN ECOLÓXICA

CEIDA
CENTRO DE EXTENSIÓN
UNIVERSITARIA E DIVULGACIÓN
AMBIENTAL DE GALICIA

A Ría do Burgo: fogar de milleiros de aves

Produce: CEIDA

Deputación da Coruña

Descrición: recolle información interpretativa sobre a riqueza ornitolóxica deste esteiro formado pola desembocadura do río Mero na ría da Coruña, entre os Concellos da Coruña, Culleredo, Cambre e Oleiros.

Nº visitantes: 1 itinerancia con 200 visitantes

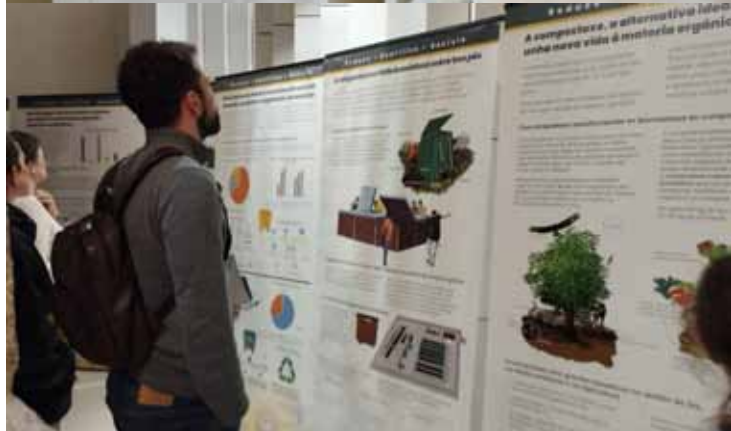

Exposicións Plan Revitaliza / Programa Ponte a Zero

Produce: Deputación de Pontevedra
Colabora: CEIDA

Descrición: exposicións sobre a compostaxe e a xestión dos residuos realizadas dentro do Plan 'Revitaliza' e 'Ponte a Zero' e itineradas polos centros educativos do Concello de Pontevedra

Nº visitantes: 16 itinerancias polos centros educativos da provincia de Pontevedra

CEIDA
CENTRO DE EXTENSIÓN
UNIVERSITARIA E DIVULGACIÓN
AMBIENTAL DE GALICIA

7

ALUMNADO EN PRÁCTICAS

XUNTA
DE GALICIA

UNIVERSIDADE DA CORUÑA

Concello de

Oleiros

UICN | Miembro

Alumnado en prácticas

Titulación / centro	Número de Alumnos/as
Grao Bioloxía, Universidade da Coruña	2
Grao en Educación Social, Universidade da Coruña	3
Grao Bioloxía, Universidade de Santiago de Compostela	2
Máster Interuniversitario Biodiversidade Terrestre – Universidade da Coruña, Universidade de Santiago, Universidade de Vigo	1
Ciclo Superior en Educación e Control Ambiental	1
Máster Europarc Xestión de Espazos Protexidos	2
Grao Bioloxía, Universidade de Salamanca	1
TOTAL	12

CEIDA
CENTRO DE EXTENSIÓN
UNIVERSITARIA E DIVULGACIÓN
AMBIENTAL DE GALICIA

8

PUBLICACIONES E OUTROS RECURSOS

UNIVERSIDADE DA CORUÑA

Concello de Oleiros

Elaboración do Catálogo florístico-faunístico no xardín do Pazo de Lóngora

Alumnado de bioloxía (convenio de prácticas, verán 2023)

Contra o vento e marea. O ciclo da vida na Costa de Dexo

Edita: CEIDA

Patrocina: Dirección Xeral de Patrimonio Natural

Descrición: libro divulgativo e ilustrado sobre os valores naturais e patrimoniais do Monumento Natural Costa de Dexo (Oleiros).

